

Hz. Peygamber'in Kendine Karşı Tutumu

Hz. Peygamber (sav) tüm yaşantısıyla bizlere örnek bir insandır. Tebliğ üzere vazifelendirilen seçilmiş insan olmasına rağmen hayatında normal bir insan yaşantısını gözlemliyoruz. Hz. Peygamber'in gündelik yaşantısı, yeme-içmesi, uykusu ölçülü olmakla birlikte insanlara gösterdiği tavır ve kişisel özellikleri de dengeli ve ölçülüydü.

Her şeyde olduğu gibi zamanı da dengeli kullanan Resulullah (sav) bizlere bu konuda da örneklik teşkil etmektedir. Zira Hz. Peygamber'in torunları, babaları Hz. Ali (ra)'den naklederek anlatıyorlar: "...Hz. Peygamber (sav) zamanını üçe taksim ediyordu. Bir kısmını namaz kılmak ve Kur'an okumak gibi Allah Teala'ya ibadete ayırıyordu. İkinci kısmını da aile fertleriyle alakadar olmaya ayırıyordu; günlük ev işlerini yapıyor, ev ihtiyaçlarından kendisine düşenleri yerine getiriyordu. Üçüncü kısımda ise, istirahat buyuruyordu. Ancak istirahat zamanını da ikiye böler ve bunun bir kısmında ashabin ileri gelenlerini huzuruna kabul eder ve onlara gerekli bilgileri öğretir, onlar da huzurundan çıkınca öğrendiklerini ashabin bütününe öğretirlerdi." Buradan Hz. Peygamber(sav)'in günlük yaşamının nasıl geçtiği ve zamanını nasıl değerlendirdiğini anlıyoruz. Zamanının planlamasını yapar, ona göre yaşardı. Bir şeyi kaybetmeden, vaktinde kıymetini bilmiş ve bunu tavsiye etmiştir. Hadislerinde de sağlık ve boş zamanın nimetlerinden bahsetmiştir.

Resulullah'ın (sav) hayatını itidal üzere idame ettirmesi peygamberlik vazifesiyle doğrudan ilişkili değildir. Nitekim Efendimize peygamberlik vazifesi verilmeden önce de ölçülü bir hayat yaşadığını biliyoruz. Peygamberimiz (sav) gece gündüz ibadet eden insan olmasına rağmen ümmetine bu konuda da itidalli olmasını tavsiye etmiştir. Ashaptan üç kişi, Hz. Peygamber'in (sav) geçmiş ve gelecek günahlarının affedilmesine rağmen ibadetlerine bu kadar önem verdiğini görüp ibadetlerinde aşırılığa gitmişler. Bunu duyan Hz. Peygamber (sav) "Allah'tan en çok korkanınız ve yasaklarından en ziyade kaçınanınız benim. Fakat buna rağmen bazen oruç tutar, bazen tutmam; geceleri biraz namaz kılar biraz da uyurum ve evlenmiş bulunuyorum. İşte bu benim sünnetimdir, kim sünnetimi beğenmezse benden değildir"¹ buyurmuştur. Bir başka hadisinde de aynı konuya temas ederek "En hayırlı ibadet, az da olsa devamlı olandır"² buyurmuştur.

Hz. Peygamber'in (sav) kıyafetleri sıradan kıyafetlerdir. Giyim konusunda dikkat ettiği ölçü; israftan sakınmak, giyinmeyi büyüklük ve gösteriş vesilesi yapmamak, içinde bulunduğu ortamın imkan ve şartlarına uygun biçimde giyinmektir. Peygamberimiz (sav), varlıklı kimsenin gurur ve gösterişten uzak kalarak kendisine verilen nimetlerin insanın üzerindeki belirtisinin Allah'ın hoşuna gideceğini ifade etmiştir. "Allah kulunun üzerinde nimetin görülmesinden hoşnutluk duyar"³ buyurmuştur.

¹ Buhari, Nikah, 1.

² Müslim, Müsafirîn, 218.

³ Tirmizi, Edeb, 5.

Hz. Peygamber (sav), çok sade bir hayat sürmüştür. Gençliğinde Hz. Hatice (ra) ile evlendikten sonra da ticaretle uğraşmış varlıklı biri olmuş buna rağmen sade hayatını terk etmemiştir. Hz. Peygamber (sav) ne israf ederek cömertliği ne de cimrilik yaparak tutumluluğu zedelemiştir. Nimetin kıymetini bilmiş, daima şükretmiş, emeğe de üretime de büyük önem vermiştir. Hz. Peygamber (sav) iş hayatında adil ve dürüst davranmış, sözünü daima yerine getirmiştir.

Hz. Peygamber (sav), yeme-içme konusunda da israftan sakınır, sofrası çok çeşitli yemeklerden oluşan zengin bir sofraya olmazdı. Sade bir hayatı benimsediği için sofrası da sade olmuştur. “Ademoğlu, karnından daha şerli bir kap doldurmamıştır. İnsana belini doğrultacak birkaç lokma yeter, yemek yediği zaman, midesinin üçte birini yemeğe, üçte birini içmeğe, üçte birini de nefes almaya ayırsın”⁴ buyurmuştur.

Hz. Peygamber (sav) sadece yeme-içmede, giyim kuşamda değil duygu ve davranışlar da dahil hayatın her alanında ölçülü davranmayı bizlere tavsiye etmiştir. İfrat ve tefrite kaçmadan hayatı itidal üzere yaşamak, dengede olmak önemlidir. Hz. Peygamber (sav) insan olarak yaşadığı hayatla ümmete en büyük örnektir. “Size iki şey bırakıyorum, onlara sınımsız sarıldığınız sürece yolunuzu şaşırmayacaksınız: Bunlar, Kur’an-ı Kerim ve Peygamberinin Sünnetidir”⁵ buyurmuştur. O’nun yaşamı ve uyguladıkları hayatımıza yön vererek O’nun örnekliğinde yaşayan bir hayat modeli olmuştur.

⁴ Tirmizi, Zühd, 47.

⁵ Muvatta’, Kader, 3.